NORAKSTS
Lieta Nr.A42168805
AA43-0313-11/17

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2011.gada 21.janvārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja I.Amona,
tiesneses S.Liniņa un L.Vīnkalna,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *I.G.* pieteikuma par Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas 2004.gada 8.decembra lēmuma Nr.26/RPP-04-495-ap atcelšanu, policijas darbinieku faktisko rīcību, morālā kaitējuma atlīdzinājumu un pienākuma uzlikšanu Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijai izpildīt pieteikumā noteikto, sakarā ar *I.G.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 25.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] *I.G.* vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas Latgales priekšpilsētas pārvaldes 2004.gada 16.novembra lēmuma Nr.4-10/4810, Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas 2004.gada 16.novembra lēmuma Nr.26/RPP-04-454-ap un 2004.gada 13.oktobra lēmuma Nr.26.2/RPP-04-379-ap atcelšanu, policijas darbinieku faktisko rīcību, morālā kaitējuma atlīdzinājumu Ls 1000 apmērā, kas nodarīts ar prettiesisku administratīvo aktu un policijas darbinieku faktisko rīcību, kā arī pienākuma uzlikšanu Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijai izpildīt pieteicējas prasības. Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[1.1] Pieteicēja dzīvo nekustamajā īpašumā */adrese/*, kura daļa pieder *G.Z.* 2001.gadā pieteicēja nepiekrita šā īpašuma pārdošanai. Pieteicējai ir civilstrīds ar *G.Z.*, kura īpašumā nedzīvo jau vairāk kā 20 gadus.

[1.2] 2005.gada 20.jūlijā minētajā īpašumā ieradās policijas darbinieki *V.V.* un *N.B.*, kuri, neskatoties uz pieteicējas teikto, ka starp viņu un *G.Z.* pastāv civilstrīds, sastādīja administratīvo pārkāpumu protokolus. Policists *V.V.* dienesta ziņojumā apvainoja pieteicēju, ka viņa izdarījusi pārkāpumu, kas atbilst Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 176.pantam. Tā kā lietvedība pret pieteicēju izbeigta ar Rīgas domes Administratīvās komisijas Latgales priekšpilsētas apakškomisijas lēmumu Nr.D573838-3, *V.V.* un *N.B.* darbības bija nelikumīgas.

[1.3] Sarunas laikā policisti ignorēja pieteicējas aizliegumu ieiet viņas īpašumā un dzīvesvietā. Likuma „Par policiju" 12.pants neparedz pašvaldības policijas darbinieku tiesības iekļūt dzīvoklī bez tajā dzīvojošo personu atļaujas, kā arī nedzīvojamās telpās vai zemes gabalu teritorijās.

[1.4] Nekustamais īpašums ir iežogots un tā teritorijā atrodas suns, kurš varētu apdraudēt tikai tās personas, kas mēģinātu iekļūt īpašumā bez pieteicējas atļaujas. Policistiem īpašumā iekļūt traucēja suns, tāpēc viņi nelikumīgi pielietoja speciālos līdzekļus. No policistu ziņojuma izriet, ka policisti ir veikuši *G.Z.* apsargāšanu, taču likuma „Par policiju" 12.pants neparedz tiesības pašvaldības policistiem pēc mutiskas vienošanās apsargāt privātpersonu.

[1.5] Policista *V.V.* sastādītais protokols ir nelikumīgs, jo tas neatbilst LAPK 175.panta prasībām. Dienesta ziņojumā *V.V.* norāda, ka *G.Z.* piedāvāts izlauzt durvis un logus, kas arī ir nelikumīga darbība.

[1.6] Protokoli par LAPK 175. un 176.pantu pārkāpumiem noformēti, neinformējot pieteicēju likumā noteiktajā kārtībā par to esamību un pieteicējas tiesībām. Policistu nelikumīgo rīcību izraisīja *G.Z.* izsaukums.

[1.7] Latgales priekšpilsētas tiesnese, neatzīstot pieteicējas darbību par administratīvo pārkāpumu, izbeidza *V.V.* uzsākto administratīvo lietu pret pieteicēju kā pret LAPK 175.panta pārkāpēju. Līdz ar to administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts nelikumīgi.

[1.8] Pieteicēja lūdz atzīt Rīgas pašvaldības policistu *V.V.* un *N.B.* faktisko rīcību par dienesta pilnvaru pārsniegšanu un likuma „Par policiju" neievērošanu par prettiesisku.

[1.9] Administratīvā pārkāpuma lietvedībā Sabiedriskās kārtības sargāšanas nodaļas priekšnieks pārkāpa arī LAPK 207.panta prasības un neizpildīja LAPK 260.panta prasības. Turklāt protokola noformējumam kā liecinieku izmantoja mazgadīgā *K.Z.* liecības.

[1.10] Pieteicējas personisko dzīvi un mājokļa neaizskaramību nodrošina Latvijas Republikas Satversmes 92. un 96.pants, kas konkrētajā gadījumā tika rupji pārkāpts.

[2] Lietas izskatīšanas laikā pieteicēja prasījumu par morālā kaitējuma atlīdzinājumu grozīja no Ls 1000 uz Ls 5000, kā pamatojumu norādot inflāciju.

[3] Paskaidrojumā par pieteikumu Rīgas domes Rīgas pašvaldības policija (turpmāk arī – atbildētāja) norāda, ka pieteicējas lūgums par morālā kaitējuma atlīdzinājumu atstājams bez izskatīšanas, jo pieteicēja nav ievērojusi lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtību, proti, atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 93.panta trešajai daļai morālā kaitējuma atlīdzinājumu nav prasījusi iestādei. Kā konstatēts Rīgas pašvaldības policijas 2004.gada 9.novembra dienesta izmeklēšanas atzinumā, kas tika paziņots arī pieteicējai, Rīgas pašvaldības policijas darbinieki ir rīkojušies savu pilnvaru robežās un nav veikuši nelikumīgas darbības. Ņemot vērā, ka dienesta izmeklēšana veikta objektīvi un vispusīgi, nav pamata šo izmeklēšanas atzinumu apšaubīt, līdz ar to nav pamata konstatēt pretlikumību Rīgas pašvaldības policijas darbinieku darbībās.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 25.februāra spriedumu noraidīts pieteikums par Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka p.i. 2004.gada 8.decembra lēmuma Nr.26/RDD-04-495-ap (turpmāk – Lēmums) atcelšanu, policijas darbinieku faktisko rīcību, Ls 5000 morālā kaitējuma atlīdzinājumu un

tiesvedība izbeigta daļā par pienākuma uzlikšanu Rīgas pašvaldības policijai izpildīt pieteikumā noteikto. Spriedumā norādīts turpmāk minētais.

[4.1] 2010.gada 5.februārī saņemtajā pieteicējas iesniegumā (lietas 1.sējuma 325.lapa) norādīts, ka izskatāmajā lietā 2007.gada 28.februāra Administratīvās rajona tiesas sprieduma daļa ir stājusies spēkā un ir neapstrīdama.

Pārbaudot pieteicējas norādīto, tiesa konstatēja, ka ar Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 28.februāra spriedumu pieteikums apmierināts daļēji– atzīts par prettiesisku Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas darbinieka *V.V.* 2004.gada 20.jūlijā sastādītais administratīvais protokols Nr.1.4. 41817 272422, ar kuru konstatēts, ka pieteicēja izdarījusi administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts LAPK 176.pantā; noraidīts pieteikums daļā par Ls 1000 morālā kaitējuma atlīdzinājumu un pienākuma uzlikšanu Rīgas pašvaldības policijai izpildīt pieteikumā noteikto.

Savukārt no pieteicējas apelācijas sūdzības par 2007.gada 28.februāra spriedumu izriet, ka pieteicēja lūdza Administratīvo apgabaltiesu atcelt Administratīvās rajona tiesas spriedumu lietā Nr.A42168805, nenorādot, kurā daļā spriedumu uzskatīja par tiesisku. Ar 2009.gada 28.aprīļa Administratīvās apgabaltiesas lēmumu šajā lietā atcelts Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 28.februāra spriedums un administratīvā lieta, kas ierosināta, pamatojoties uz pieteicējas pieteikumu par Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas 2004.gada 8.decembra lēmuma atcelšanu, policijas darbinieku faktisko rīcību, morālā kaitējuma atlīdzinājumu un pienākuma uzlikšanu Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijai izpildīt pieteikumā noteikto, nosūtīta jaunai izskatīšanai Administratīvajai rajona tiesai.

[4.2] Tā kā pēc 2005.gada 7.janvārī saņemtā pieteicējas pieteikuma tika ierosināta administratīvā lieta par četriem pieteicējas prasījumiem, tiesa katru no tiem izvērtēja atsevišķi.

[4.3] Kā izriet no Lēmuma pamatojuma, tas pieņemts, izskatot pieteicējas 2004.gada 22.novembra sūdzību (lietas 1.sējuma 17.-18.lapa) par 2004.gada 20.jūlijā notikušo incidentu īpašumam pieguļošajā nožogotajā teritorijā, kad pēc pieteicējas mātes *G.Z.* izsaukuma palīdzēt ieradušies Rīgas pašvaldības policijas darbinieki, jo pieteicēja *G.Z.* nav ielaidusi īpašumā. Pieteicēja iesniegumā pieprasījusi saukt policijas darbiniekus pie atbildības un sniegt pieteicējai kā cietušajai atbildi uz šo iesniegumu.

[4.3.1] Administratīvo tiesu praksē nostiprināta atziņa, ka privātpersonai nav subjektīvo tiesību prasīt amatpersonas disciplinārsodīšanu, jo privātpersonas prasījums sodīt amatpersonu par tās pieņemto lēmumu vai rīcību administratīvajā procesā nav attiecināms ne uz vienu APL 184.pantā noteikto pieteikuma priekšmetu, tādējādi privātpersonas prasījums sodīt amatpersonu par tās pieņemto lēmumu vai rīcību administratīvajā procesā vispārīgi nav uzskatāms par tādu privātpersonas tiesisko interesi, kas būtu izskatāma tiesā (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2004.gada 14.decembra lēmuma lietā Nr.SKA-310 10.punktu, 2005.gada 17.maija lēmuma lietā Nr.SKA-236 14.punktu, 2006.gada 28.februāra lēmuma lietā Nr.SKA-161/2006 10., 11.punktu*).

Ar personas neapmierinātību vien nepietiek, lai viņu atzītu par tādu, kurai

piemīt tiesības vai tiesiskās intereses prasīt piemērot sankcijas pret citu personu. Administratīvajā procesā privātpersonas tiesiskā interese ir viņas tiesību ievērošana konkrētās publiski tiesiskās attiecībās ar valsti kā tādu (*sal. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2004.gada 14.decembra lēmuma lietā Nr.SKA-310/2004 8., 10.punktu; 2005.gada 17.maija lēmuma lietā Nr.SKA-236/2005 14. punktu; 2006.gada 28.februāra lēmuma lietā Nr.SKA-161/2006 11.punktu; 2009.gada 1.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-293/2009 13.punktu, 2009.gada 21.oktobra lēmuma lietā Nr.SKA-797/2009 12.punktu*).

Tādēļ pieteicējai, iesniedzot sūdzību par policijas darbinieku rīcību, nav subjektīvo tiesību uz tāda administratīvā akta izdošanu, ar kuru policijas darbinieki tiktu sodīti (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 2.februāra lēmuma lietā Nr.SKA-314/2010 5.punktu*).

[4.3.2] Pārbaudot, vai iestāde ir izpildījusi otro pieteicējas prasību – sniegusi atbildi uz 2004.gada 22.novembra iesniegumu, tiesa norādīja, ka likuma „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās" (turpmāk – Iesniegumu likums), kas bija spēkā pieteicējas iesnieguma izskatīšanas laikā iestādē, noteica, ka ikvienai fiziskajai personai ir tiesības griezties valsts un pašvaldību institūcijās ar mutvārdu un rakstveida iesniegumiem, sūdzībām un priekšlikumiem un saņemt atbildi pēc būtības šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Atbilstoši Iesniegumu likuma normām un APL 89.pantam (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2006.gada 1.decembrim, tas noteica, ka faktiskā rīcība ir iestādes darbība publisko tiesību jomā jebkurā citādā veidā, nevis izdodot administratīvo aktu, ja privātpersonai uz šo darbību ir tiesības vai tai šīs darbības rezultātā ir radies vai var rasties tiesību vai tiesisko interešu aizskārums) atbildes nesniegšana iesniedzējai Iesniegumu likumā noteiktā kārtībā, kā arī atbildes nesniegšana pēc būtības ir uzskatāma par iestādes faktisko rīcību, kuras tiesiskums pārbaudāms administratīvajā tiesā.

Iesniegumu likuma 8.panta pirmā daļa noteica, ka valsts vai pašvaldības institūcijai, kas saņēmusi iesniegumu, sūdzību vai priekšlikumu, tas jāreģistrē Ministru kabineta noteikumos paredzētajā kārtībā un jāpieņem viens no šādiem lēmumiem: 1) septiņu dienu laikā nosūtīt iesniegumu, sūdzību vai priekšlikumu citai - šajā lietā kompetentai institūcijai, par to paziņojot iesniedzējam, ja iesnieguma, sūdzības vai priekšlikuma izskatīšana neietilpst šīs valsts vai pašvaldības institūcijas kompetencē; 2) 15 dienu laikā atbildēt iesniedzējam, ja iesnieguma, sūdzības vai priekšlikuma izskatīšanai nav nepieciešama papildu pārbaude vai nav jāpieprasa papildu ziņas; 3) 30 dienu laikā atbildēt iesniedzējam, ja iesnieguma, sūdzības vai priekšlikuma izskatīšanai ir nepieciešama papildu pārbaude vai jāpieprasa papildu ziņas; šādos gadījumos par papildu pārbaudi jāpaziņo iesniedzējam. Ja objektīvu iemeslu dēļ 30 dienu termiņu nav iespējams ievērot, par to jāpaziņo iesniedzējam.

Tātad saskaņā ar iepriekš minētajām tiesību normām vispārīgais atbildes sniegšanas termiņš bija 15 dienas, savukārt, ja nepieciešama papildus pārbaude, tās bija 30 dienas, par papildus pārbaudi paziņojot iesniedzējai.

Izvērtējot Iesniegumu likuma normas, tiesa secināja, ka šī likuma ietvaros

iestādes pienākums ir sniegt skaidrojumu, viedokli vai informāciju par personas sūdzībā minētajiem faktiem un par iestādes rīcību sakarā ar šiem faktiem. Iestādes pienākums ir sniegt arī atbildi pēc būtības (skaidrojumu, informāciju) uz personas iesniegumā uzdotajiem jautājumiem.

Tiesa no Lēmumā ietvertā pamatojuma konstatēja, ka Rīgas pašvaldības policijas priekšnieks ir sniedzis atbildi uz visiem pieteicējas iesniegumā izvirzītajiem argumentiem pēc būtības un saprotamā veidā.

Kā atzinusi Administratīvā apgabaltiesa 2006.gada 1.decembra sprieduma lietā Nr.AA 1310-06/3 12.punktā, ir atzīstamas personas tiesības vērsties iestādē ar iesniegumu un saņemt atbildi pēc būtības, tas ir, iestādei ir pienākums pieņemt jebkuras personas iesniegumu, to izskatīt un dot uz to atbildi, apmierinot personas lūgumu, noraidot to pēc būtības vai noraidot formālu iemeslu dēļ. Tomēr šīs tiesības nerada personai tiesības uz viņas lūguma apmierināšanu, bet tikai tiesības uz lūguma izskatīšanu (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2005.gada 22.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-291 15.punktu*).

Administratīvā apgabaltiesa 2006.gada 1.jūnija lēmumā lietā Nr.AA 1870-06/7 norādīja, ka nepieciešams norobežot tādu personas iesniegumu, uz kura pamata ierosināma administratīvā lieta un pieņemams attiecīgs lēmums, no personas iesnieguma, uz kuru sniedzama atbilde Iesniegumu likumā noteiktajā kārtībā. Ja pirmajā gadījumā privātpersona vēlas panākt konkrētu rezultātu, proti, atkarībā no iesnieguma satura vēlas nodibināt, grozīt, izbeigt vai konstatēt konkrētas tiesiskās attiecības, tad otrajā gadījumā iesniegumam ir vispārīgs raksturs, proti, personas mērķis nav panākt konkrētas tiesiskās sekas, bet gan saņemt iestādes skaidrojumu, viedokli par personu interesējošiem jautājumiem. Turklāt pirmajā gadījumā iesnieguma izskatīšanas rezultāts ir iestādes lēmums – administratīvs akts, kura tiesiskums un lietderības apsvērumi rīcības brīvības ietvaros pārbaudāmi administratīvajā tiesā, savukārt otrajā gadījumā iesnieguma izskatīšanas rezultāts ir iestādes rakstveida atbilde, kas iesniedzējam nerada tiešas sekas un kas nav pārsūdzama tiesā, izņemot gadījumus, kad iestāde atbildi vispār nav sniegusi, kad atbilde nav sniegta likumā noteiktajā termiņā vai kad atbilde nav sniegta pēc būtības.

[4.3.3] Tā kā konkrētajā gadījumā pieteicējai nav no likuma izrietošu subjektīvo tiesību uz policijas darbinieku disciplināro sodīšanu, savukārt ar Lēmumā ietverto pamatojumu savlaicīgi un pēc būtības sniegta atbilde uz pieteicējas 2004.gada 22.novembra iesniegumu, tiesa atzina par nepamatotu pieteicējas prasību par Lēmuma atcelšanu.

[4.4] Kā tika citēts iepriekš, atbilstoši APL 89.pantam (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2006.gada 1.decembrim) faktiskā rīcība ir iestādes darbība publisko tiesību jomā jebkurā citādā veidā, nevis izdodot administratīvo aktu, ja privātpersonai uz šo darbību ir tiesības vai tai šīs darbības rezultātā ir radies vai var rasties tiesību vai tiesisko interešu aizskārums.

[4.4.1] Pieteicēja lūdz atzīt par prettiesisku Rīgas pašvaldības policistu *V.V.* un *N.B.* faktisko rīcību, kas izpaudusies kā divu administratīvo pārkāpumu protokolu sastādīšana un kas ir balstīta uz dienesta pilnvaru pārsniegšanu un likuma „Par policiju” neievērošanu.

Līdz ar to tiesai ir jāpārbauda, vai Rīgas pašvaldības policistu *V.V.* un *N.B.* rīcība konkrētajā situācijā ir bijusi pamatota un atbilstoša normatīvajos aktos noteiktajam.

[4.4.2] Likuma „Par policiju" 1.pants noteic, ka policijas pienākums ir aizsargāt personu (..) tiesības un brīvības, īpašumu, sabiedrības un valsts intereses no noziedzīgiem un citiem prettiesiskiem apdraudējumiem.

Pašvaldības policijas pienākumus nosaka likuma „Par policiju" 19.pants, kurā ietverta norma, ka gadījumā, ja ienāk ziņas par to, ka tiek gatavots vai ir izdarīts likumpārkāpums, (..) pašvaldības policija veic nepieciešamos pasākumus tā novēršanai (..).

G.Z. īpašuma tiesības uz īpašuma ½ domājamo daļu ir nostiprinātas zemesgrāmatā (lietas 1.sējuma 101.lapa). Turklāt uz 2000.gada 14.jūlija dāvinājuma līguma pamata zemesgrāmatā ir nostiprinātas konkrētu kopīpašuma daļu lietošanas tiesības gan pieteicējai, gan *G.Z.* Līdz ar to ir arī noteikts, kādās nekustamā īpašuma telpās drīkst ieiet *G.Z.* un tās lietot. Tāpat ir noteikts, kādas telpas ir atstātas kopīgā lietošanā, proti, kurās drīkst ieiet un kuras drīkst lietot abas kopīpašnieces kopīgi, neliekot šķēršļus viena otrai. Uz koplietošanā nodoto telpu, kā arī uz ēkai pieguļošā zemesgabala lietošanu un izmantošanu attiecināms arī Civillikuma 1067.-1075.pantā noteiktais normatīvais regulējums par kopīpašumu. Civillikuma 1069.pantā ir noteikts, ka visi kopīpašnieki samērīgi ar katra daļu saņem visus labumus, kādus kopējā lieta dod, un tādā pašā samērā arī nes zaudējumus, kādi tai ceļas, proti, katram no kopīpašniekiem ir tiesības izmantot to labumu, ko dod lieta, šajā gadījumā – lietot kopīpašumā esošās telpas un zemesgabalu, turklāt nevienam īpašniekam nevar liegt piekļuvi savam īpašumam.

Tiesas ieskatā pieteicējas rīcība, 2004.gada 20.jūlijā nelaižot īpašumā otru kopīpašnieci (*G.Z.*), uzskatāma par kopīpašnieces tiesību prettiesisku apdraudējumu. Tādējādi pašvaldības policijas rīcība, pēc *G.Z.* izsaukuma mēģinot pārtraukt šāda veida prettiesisku darbību, bija vērsta uz *G.Z.* kā īpašuma kopīpašnieces īpašuma tiesību prettiesiska apdraudējuma novēršanu.

Tā kā *G.Z.* īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ierakstītas zemesgrāmatā, tiesa atzina, ka to esamība no likuma viedokļa konflikta brīdī (*G.Z.* zemesgrāmatas aktu bija uzrādījusi policijas darbiniekiem (sk. *V.V.* ziņojumu, lietas 1.sējuma 20.lapa)) bija acīmredzama un neapšaubāma.

Tiesa norādīja, ka gadījumā, kad viena persona prettiesiski pārkāpj otras personas tiesības realizēt īpašuma tiesības uz kopīpašumu, klaji ignorējot likuma normas par netraucētu īpašuma tiesību izlietošanu, policijas rīcība, mēģinot pārtraukt šādu prettiesisku darbību, ir bijusi atbilstoša policijas uzdevumam aizsargāt īpašumu.

Par nepamatotu tiesa uzskatīja pieteicējas viedokli, ka policijas darbinieki konkrētajā gadījumā bija iejaukušies pieteicējas un *G.Z.* civiltiesiskā strīda risināšanā. Tiesa norādīja, ka civiltiesiskos strīdus risina vai nu savstarpējo sarunu ceļā vai vispārējās jurisdikcijas tiesā. Tā kā policija izskatāmajā gadījumā nebija iejaukusies tiesas kompetencē un nav izlēmusi nevienu jautājumu par nekustamā īpašuma lietošanas kārtību, tad šāds pieteicējas arguments uzskatāms par nepamatotu, savukārt sarunu ceļā pieteicēja strīdu ar *G.Z.* risināt nav vēlējusies, patvarīgi aizliedzot *G.Z.* piekļūt īpašumam.

[4.4.3] Attiecībā uz pieteicējas argumentu par nelikumīgu administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu, tiesa norādīja, ka atbilstoši LAPK 243.pantā noteiktajam protokols ir viens no administratīvā pārkāpuma pierādīšanas līdzekļiem, un ar minētā dokumenta noformēšanu privātpersonas tiesības netiek aizskartas. Sekas privātpersonai rodas gadījumā, ja uz protokola pamata tiek pieņemts lēmums par personas administratīvo sodīšanu. Konkrētajā gadījumā šāda veida lēmums par pieteicējas administratīvo sodīšanu netika pieņemts. Viens administratīvā pārkāpuma process noslēdzās ar Rīgas domes Administratīvās komisijas Latgales priekšpilsētas apakškomisijas 2004.gada 16.septembra lēmumu Nr.D 57 3838-3 (lietas 1.sējuma 22.lapa), izbeidzot lietvedību, pamatojoties uz LAPK 21.pantu (maznozīmīgs administratīvais pārkāpums). Otrs administratīvā pārkāpuma process noslēdzās ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2004.gada 1.novembra lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.P129126404 (lietas 1.sējuma 98.lapa), izbeidzot administratīvā pārkāpuma lietu pret pieteicēju.

Atbilstoši vispārējam principam lietu, kurā pieņemts un stājies spēkā galīgais tiesas nolēmums, citas jurisdikcijas tiesa nav tiesīga izskatīt atkārtoti. Tā kā administratīvā pārkāpuma lietā Nr.P129126404 stājies spēkā galīgais tiesas nolēmumus, kurā 2004.gada 20.jūlijā noformētais protokols tika vērtēts kā viens no lietā iesniegtajiem pierādījumiem, tiesai, izskatot administratīvo lietu Nr.A42168805, nav pamata vērtēt šā pierādījuma tiesiskumu. Savukārt Rīgas domes Administratīvās komisijas Latgales priekšpilsētas apakškomisijas lēmumu Nr.D 57 3838-3 pieteicēja likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi Rīgas domes Administratīvajā komisijā, tādējādi neievērojot lietas iepriekšējo ārpustiesas izskatīšanas kārtību. Līdz ar to tiesai nav pamata vērtēt šajā procesā noformēto protokolu kā vienu no lietā esošajiem pierādījumiem atsevišķi no pamatlietas.

Tiesa papildus norādīja, ka ne katra iestādes rīcība, ar kuru personas ieskatā ir aizskartas viņas tiesības, ir faktiskā rīcība APL izpratnē un pārbaudāma tiesā administratīvā procesa kārtībā.

Kā atzinis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta un Judikatūras nodaļas sagatavoto tiesu prakses vispārinājumu „Faktiskās rīcības jēdziens – pazīmes un to interpretācija”; www.at.gov.lv*), ne jebkura iestādes rīcība, kas rada faktiskas sekas, ir atzīstama par faktisko rīcību, bet gan tikai tāda, kurai ir galīgā noregulējuma raksturs, proti, kas pati par sevi rada galīga rakstura sekas. Tādējādi iestādes starpdarbības un starplēmumi nevar tikt atzīti par faktisko rīcību.

Ievērojot minēto, tiesu praksē ir konsekventi atzīts, ka iestādes darbības, kas vērstas uz tiesiskas sekas radoša lēmuma sagatavošanu/izdošanu, pašas par sevi nekādas galīga rakstura sekas nerada, līdz ar to nevar tikt atzītas par faktisko rīcību.

Administratīvā apgabaltiesa 2008.gada 31.janvāra lēmumā lietā Nr.AA43-1652-08/10 (sk. 8.punktu) atzinusi, ka atbilstoši LAPK 246. un 248.pantam protokols tiek sastādīts par administratīvo pārkāpumu, kurā tiek konstatēti fakti, un kura mērķis ir personas saukšana pie administratīvās atbildības. Administratīvais pārkāpums, personas vaina un sods tiek vērtēti un noteikti,

pamatojoties uz sastādīto protokolu, un tiek noteikti ar citu tiesību aktu, ar kuru tiek nodibinātas konkrētas tiesiskās attiecības, un kurš rada personai konkrētas tiesiskās sekas tajā pašā procesā. Respektīvi, administratīvā pārkāpuma protokols ir pamats administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai un soda uzlikšanai (vai personas atbrīvošanai no administratīvās atbildības).

Līdz ar to personai ir tiesības pārsūdzēt administratīvo aktu – pēdējo konkrētajā procesā pieņemto lēmumu, ja tā uzskata, ka tiek aizskartas viņas tiesības vai tiesiskās intereses. Pārsūdzot administratīvo aktu, personai ir tiesības izteikt savus iebildumus arī par citiem procesuālajiem dokumentiem, procesuālajām darbībām un pierādījumiem.

Ievērojot iepriekš minēto, apgabaltiesa secināja, ka administratīvā pārkāpuma protokolam pašam par sevi nav tiesiskās iedarbības, proti, tas nerada konkrētas tiesiskās sekas – līdz ar to administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšana nav atzīstama par iestādes faktisko rīcību un nav pārsūdzama tiesā atsevišķi no administratīvā procesa galīgā lēmuma.

[4.4.4] Attiecībā uz pieteicējas argumentu par pašvaldības policijas nelikumīgu iekļūšanu nekustamajā īpašumā, spārdot un dauzot ieejas durvis, tādējādi pārkāpjot pieteicējas cilvēktiesības, tiesa norādīja, ka īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ir nostiprinātas zemesgrāmatā gan pieteicējai, gan *G.Z.* – personai, kura 2004.gada 20.jūlijā bija izsaukusi pašvaldības policijas darbiniekus uz savu īpašumu, līdz ar to nav saskatāms prettiesiskās ielaušanas fakts nekustamajā īpašumā, bet konstatējama vienīgi ierašanās pēc izsaukuma.

[4.4.5] Uz pieteicējas norādi uz nelikumīgu speciālā līdzekļa (asaru gāzes) pielietošanu pret pieteicējas suni, kā arī suņa sišanu tiesa norāda, ka atbilstoši likuma „Par policiju" 13.panta pirmās daļas 1.punktam speciālo līdzekļu (ķīmiskās vielas, priekšmetus vai mehānismus, kas paredzēti pašaizsardzībai vai sabiedriskās kārtības un drošības garantēšanai) pielietošana policijas darbiniekiem, pildot dienesta pienākumus, ir atļauta.

Atbilstoši Dzīvnieku aizsardzības likuma 5.panta otrās daļas 3.punktam dzīvnieka īpašniekam ir pienākums nodrošināt, lai dzīvnieks netraucētu un neapdraudētu cilvēkus vai citus dzīvniekus. Tā kā pieteicēja nav nodrošinājusi, lai viņas suns neapdraudētu kopīpašumā esošas personas, to starpā arī otras kopīpašnieces pieaicināto policijas darbinieku drošību, speciālā līdzekļa pielietošana ir bijusi pamatota. Savukārt pierādījumi par suņa sišanu lietā nav iesniegti.

Atbilstoši APL 161.panta pirmajā daļā noteiktajam administratīvā procesa dalībnieka paskaidrojumi, kas satur ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņa prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi pārbaudīti un novērtēti pierādījumi. Tā kā suņa sišanas faktu neapstiprina lietā esošie pierādījumi, šāds pieteicējas apgalvojums uzskatāms par nepamatotu.

[4.4.6] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa secināja, ka policijas darbības saistībā ar ierašanos pēc 2004.gada 20.jūlija *G.Z.* izsaukuma konkrētajā gadījumā atbilda materiālo tiesību normām.

[4.5] APL 92.pants noteic, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Tā kā konkrētajā gadījumā tiesa nekonstatēja, ka attiecībā uz pieteicēju būtu pieņemts prettiesisks administratīvais akts vai veikta prettiesiska faktiskā rīcība, pieteicējas prasījums šajā daļā noraidāms kā nepamatots.

[4.6] Kā izriet no pieteikuma un 2004.gada 22.novembra iesnieguma Rīgas pašvaldības policijas priekšniekam, pieteicēja pēc būtības vēlas, lai policija sauktu pie atbildības *G.Z.* pēc LAPK 176.panta, kā arī sauktu pie atbildības policijas darbiniekus *V.V.* un *N.B.* par dienesta pilnvaru pārsniegšanu, atlaižot viņus no dienesta pašvaldības policijā.

Tā kā spriedumā tiesa sniedza argumentāciju par to, ka privātpersonai nepiemīt subjektīvās tiesības prasīt citu personu vai amatpersonu sodīšanu par tās noformēto dokumentu (konkrētajā gadījumā – administratīvā pārkāpuma protokolu), jo šāda satura prasījums administratīvajā procesā vispārīgi nav uzskatāms par tādu privātpersonas tiesisko interesi, kas būtu izskatāma tiesā, tiesvedība šajā daļā ir izbeidzama atbilstoši APL 282.panta 2.punktam, kas noteic, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja pieteikumu iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt pieteikumu.

[5] Par šo spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norādīts turpmāk minētais.

[5.1] Lieta nepamatoti nodota atkārtotai izspriešanai pirmās instances tiesai, pieteicēja to nav lūgusi, tāpēc spriedums ir nelikumīgs.

[5.2] 2007.gada 28.februāra spriedums šajā lietā, ar kuru pieteikums tika daļēji apmierināts, tika pārsūdzēts tikai pieteicējai nelabvēlīgajā daļā. Tiesa atzina, ka pašvaldības policijai bija tiesības sniegt palīdzību *G.Z.*, bet nebija likumīga pamata sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu, balstoties uz LAPK 176.pantu. 2004.gada 20.jūlijā sastādīto administratīvā pārkāpuma protokolu tiesa atzina par prettiesisku un šajā daļā ne iestāde, ne pieteicēja spriedumu nepārsūdzēja.

[5.3] Spriedumā secināts, ka Rīgas domes pašvaldības policijas lēmumi Nr.26/RPP-04-454-ap un Nr.26.2/RPP-04-379-ap nevar būt par cēloni morālā kaitējuma atzīšanai, jo ar tiem atteikts sodīt policijas darbiniekus. Minētos lēmumus iestāde pieņēma, lai pamatotu *V.V.*, *N.B.* un *A.A.* nelikumīgu faktisko rīcību. Atzīstot policijas darbinieku rīcību par nelikumīgu, lēmumi bija jāatceļ. Pieteicējas prasījums nav sodīt pašvaldības policijas darbiniekus. Morālo kaitējumu pieteicēja prasa par *V.V.* un *N.B.* faktisko rīcību, nepamatoti inkriminējot pieteicējai administratīvos pārkāpumus.

[5.4] Tiesa devusi vērtējumu civiltiesiskam strīdam starp pieteicēju un *G.Z.*, ko pieteicēja nav lūgusi, jo *G.Z.* nav iestāde. Tiesas argumenti nav pamatoti, jo pieteicēja tiek nostādīta nevienlīdzīgā stāvoklī pret likumu attiecībā uz *G.Z.*

[5.5] Latvijas Republikas Satversmes 96.pants nosaka ikviena tiesības uz mājokļa neaizskaramību, nevis, kā norāda tiesa, atsevišķā lietošanā esoša īpašuma neaizskaramību. Krimināllikums nosaka atbildību par personas dzīvokļa aizskaršanu. No minētā izriet, ka tiesas interpretācija ir pretrunā Latvijas Republikas Satversmes 96.pantam un Krimināllikuma 143.pantam.

[5.6] Ierodoties nekustamajā īpašumā, policijas darbiniekiem bija jāvadās no acīmredzama fakta, ka pieteicēja dzīvo *G.Z.* īpašumā bez noziedzīga

nodarījuma pazīmēm. To pierāda apstāklis, ka Valsts policija netika izsaukta sakarā ar noziedzīgu nodarījumu, ka pieteicēja it kā nelikumīgi būtu iekļuvusi *G.Z.* dzīvesvietā. Policistiem bija jāņem vērā pieteicējas mutiskie paskaidrojumi un vai nu jāatsaka *G.Z.* ielauzties pieteicējas dzīvesvietā, vai arī jāuzsāk izmeklēšana, kā to nosaka likums. Atbilstoši Latvijas Republikas Satversmes 92.pantam ikviens uzskatāms par nevainīgu iekams viņa vaina nav atzīta saskaņā ar likumu, tāpēc policijas darbiniekiem nebija tiesību iekļūt un tādā veidā apdraudēt pieteicējas dzīvokļa neaizskaramību. Lietai pievienotajā uzziņā par pašvaldības policijas pilnvarām, iekļūstot personu dzīvesvietās, norādīts, ka pašvaldības policijas darbiniekiem nav tiesību iekļūt personas dzīvesvietā bez tajā dzīvojošo atļaujas.

[5.7] Tiesa nepamatoti atzina, ka sakarā ar to, ka pašvaldības policisti ir no pieteicējas puses saskatījuši *G.Z.* tiesību uz mājokli aizskārumu, šāda palīdzība *G.Z.* civilstrīdu risināšanā ir attaisnojama. Minētais pieļauj pašvaldības policijai uzņemties tiesu varas funkcijas un pieņemt lēmumus civiltiesiskos strīdos, kas nav pieļaujams.

[5.8] Pieteicējas suns nav bīstams un nevar nodarīt kaitējumu. To, vai dzīvnieks ir bīstams, nosaka Dzīvnieku aizsardzības likuma 5.panta piektā daļa, saskaņā ar kuru suni par bīstamu atzīst Pārtikas un veterinārā dienesta izveidota komisija. Tā kā lietā nav šāda atzinuma, nav pamata paziņot, ka suns ir bīstams. Līdz ar to policijas rīcība, indējot suni, bija nelikumīga un ir kvalificējama kā cietsirdība pret dzīvnieku, kas ir sodāma darbība.

[5.9] Tiesa nav vērtējusi pieteikumā norādīto un pašvaldības policijas izmeklēšanā noskaidroto apstākli, ka protokoli sastādīti pieteicējai neesot klāt un neinformējot pieteicēju par protokolu saturu un viņas tiesībām. Pašvaldības policisti nelūdza pieteicējai uzrādīt personu apliecinošus dokumentus, ko pašvaldības policijas priekšnieks atzina par likumīgu un attaisnoja ar PSRS likumiem. Minētais norāda, ja personai pie rokas nav personu apliecinošu dokumentu, policijas darbinieki ir tiesīgi uzsākt strīdu, un šādas situācijās vainojama būs persona.

[5.10] Konflikta situāciju izveidoja paši policijas darbinieki. Policijas darbinieku ētikas kodekss nepieļauj uzsākt strīdus un konfliktus, kā arī saasināt strīdu, pārkāpjot personas tiesības un savu kompetenci.

[5.11] Policijas darbinieki melo, ka lūguši pieteicējai uzrādīt personu apliecinošus dokumentus. Šie meli izdomāti, lai pieteicējai inkriminētu smagu administratīvo pārkāpumu un tādā veidā noslēptu savu dienesta pārkāpumu.

[5.12] No *V.V.* dienesta ziņojuma izriet, ka policijas darbinieki ieradās nekustamajā īpašumā plkst.15.23. Nav zināms, ko viņi darīja līdz plkst.15.54 (ar pieteicēju viņi runāja ne vairāk kā 5 minūtes), kad tika pieņemts iesniegums no *G.Z.* Plkst.16.00 tika pieņemts paskaidrojums no *G.Z.* Plkst.16.15 pieteicējai sastādīts protokols pēc LAPK 175.panta. No policistu ierašanās brīža līdz protokola sastādīšanai pagāja 52 minūtes. Nav saprotams, kā policisti plkst.16.15 varēja pieteicēju iepazīstināt ar LAPK 260.panta prasībām un lūgt uzrādīt personu apliecinošus dokumentus, stāvot uz ielas aiz žoga, kamēr pieteicēja bija ieslēgusies mājā. No minētā izriet, ka personu apliecinošus dokumentus *V.V.* pieteicējai neprasīja.

[5.13] Tiesa nav izvērtējusi pašvaldības policistu faktisko rīcību attiecībā

pret pieteicējas Latvijas Republikas Satversmes 96.pantā garantētajām cilvēktiesībām. Tā kā administratīvā pārkāpuma lieta pret pieteicēju tika izbeigta, administratīvā pārkāpuma lieta pret pieteicēju tika uzsākta nepamatoti un tas pieteicējai dod tiesības uz atlīdzinājumu.

[5.14] Pieteicēja lūdz atcelt Rīgas pašvaldības policijas Latgales priekšpilsētas pārvaldes lēmumu Nr.4-10/4810, Rīgas pašvaldības policijas lēmumu Nr.26/RPP-04-454ap un Rīgas pašvaldības policijas lēmumu Nr.26.2/RPP – 04- 379-ap, jo tie norāda uz policijas darbinieku prettiesisku faktisko rīcību. Pieteicēja lūdz arī atzīt par prettiesisku policijas darbinieku faktisko rīcību, sastādot administratīvo pārkāpumu protokolus un atlīdzināt Ls 5000 morālo kaitējumu.

[5.15] Tiesai jāizvērtē pieteicējas Latvijas Republikas Satversmes 91., 92., 94. un 96.pantā garantēto cilvēktiesību aizskārums.

[5.16] Pieteicēja lūdz izvērtēt Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 28.februāra spriedumā norādītos motīvus un Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 25.februāra sprieduma pretrunas ar spēkā stājušos Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 28.februāra sprieduma daļu.

Pieteicēja lūdz norādīt, vai tiesneši Dz.Melbārdis un I.Kalniņa, pasludinot šādus spriedumus, nav pārkāpuši Latvijas tiesnešu ētikas kodeksa normas.

[6] Pieteicēja un atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē nav ieradušies, tiesā saņemti viņu iesniegumi, kuros lūgts lietu izskatīt bez viņu piedalīšanās tiesas sēdē.

Administratīvā apgabaltiesa atzina, ka nav konstatējami APL 268.un 269.pantā paredzētie apstākļi, kas būtu par pamatu lietas izskatīšanas atlikšanai, un atzina, ka lietu var izskatīt bez administratīvā procesa dalībnieku piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

[7] Izvērtējusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, pieteikums daļā ir noraidāms, bet daļā pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesai.

[8] Šajā lietā pārsūdzētais Lēmums pieņemts, izskatot pieteicējas iesniegumus par policijas darbinieku prettiesisku rīcību pieteicējas un *G.Z.* kopīpašumā */adrese/,* 2004.gada 20.jūlijā. Pieteicēja uzskata, ka policijas darbinieki prettiesiski iejaucās viņas un *G.Z.* civiltiesiskā strīdā, nepamatoti viņai sastādīja administratīvo pārkāpumu protokolus, iekļuva pieteicējas īpašumā, pielietoja asaru gāzi pret pieteicējas suni un sita suni. Līdz ar to arī tiesai, izskatot šo lietu, jāvērtē minēto darbību tiesiskumu. Apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa nepamatoti kā atsevišķu prasījumu izskatīja prasījumu par Lēmuma atcelšanu, jo pieteicējas mērķis ir panākt nevis formālu Lēmuma atcelšanu, bet gan konstatēt policijas darbinieku rīcības prettiesiskumu un saņemt morālā kaitējuma atlīdzinājumu.

[9] Pieteicēja apelācijas sūdzībā lūdz atcelt arī Rīgas pašvaldības policijas Latgales priekšpilsētas pārvaldes lēmumu Nr.4-10/4810, Rīgas pašvaldības policijas lēmumu Nr.26/RPP-04-454ap un Rīgas pašvaldības policijas lēmumu Nr.26.2/RPP – 04- 379-ap, jo tie norādot uz policijas darbinieku prettiesisku faktisko rīcību.

Apgabaltiesa norāda, ka šie prasījumi pēc būtības nav izskatāmi, jo ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2005.gada 10.janvāra lēmumu pieteikumu šajā daļā atteikts pieņemt, secinot, ka šo lēmumu galīgais noformējums ir tiesā pārsūdzētais Lēmums. Turklāt apgabaltiesa iepriekš jau secināja, ka arī Lēmuma atcelšana nav uzskatāma par atsevišķu pieteikuma priekšmetu.

[10] APL 307.panta ceturtā daļa nosaka, ka gadījumā, kad tiesa, izskatot apelācijas sūdzību, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa, izskatot lietu, pareizi konstatējusi visus būtiskos lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un sniegusi motivētu šo apstākļu juridisko novērtējumu. Izvērtējot pirmās instances tiesas spriedumā ietverto argumentāciju, apgabaltiesa atzīst, ka tā ir daļēji pareiza un pietiekama. Līdz ar to apgabaltiesa saskaņā ar APL 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā ietvertajai argumentācijai daļā (sk. [4] punktu, izņemot tiesas secinājumus attiecībā uz prasījumu par *G.Z.* saukšanu pie administratīvās atbildības, tiesas izvērtējumu par atbildes sniegšanu pieteicējai Iesniegumu likumā noteiktajā kārtībā un tiesas apsvērumus prasījuma par Lēmuma atcelšanu noraidīšanai) un to neatkārto.

[11] Administratīvā apgabaltiesa norāda, ka administratīvā pārkāpuma protokols ir procesuāls dokuments, kas tiek ņemts vērā, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu. Tā kā abu pret pieteicēju ierosināto administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšana ir pabeigta un lietvedība abās lietās ir izbeigta, administratīvajai tiesai vairs nav pamata pārvērtēt administratīvo pārkāpumu protokolu sastādīšanas pamatotību, kā arī ar to saistītos pieteicējas argumentus par viņas neinformēšanu par protokolu saturu un viņas tiesībām.

Pirmās instances tiesa pamatoti secināja, ka policijas darbinieki *V.V.* un *N.B.* pieteicējas un *G.Z.* kopīpašumā ieradās pēc *G.Z.* izsaukuma. *G.Z.* pieteicējas rīcības dēļ nevarēja iekļūt savā īpašumā, policijas darbiniekiem bija tiesības palīdzēt *G.Z.* tur nokļūt. No lietas materiāliem neizriet, ka policijas darbinieki būtu pārsnieguši savas pilnvaras un būtu pielietojuši pārlieku lielu un situācijai neatbilstošu fizisko spēku. Tā kā pieteicējas suns mēģināja uzbrukt *G.Z.* un policijas darbiniekiem un tāpēc nebija iespējams īpašumā iekļūt, asaru gāze tika pielietota pamatoti, saskaņā ar likumā „Par policiju" noteiktajām policijas darbinieku pilnvarām. Pirms šādu darbību veikšanas policijas darbiniekiem nebija pienākums vērsties Pārtikas un veterinārajā dienestā, kā to uzskata pieteicēja. Apgabaltiesa neuzskata par ticamiem pieteicējas

paskaidrojumus par suņa sišanu un par pieteicējas durvju spārdīšanu un dauzīšanu, jo tas neizriet ne no *G.Z.*, ne policijas darbinieku paskaidrotā.

[12] Atbilstoši APL 94.panta ceturtajai daļai atlīdzināšanas pienākumu attiecīgais publisko tiesību subjekts var izpildīt, atjaunojot stāvokli, kāds pastāvēja pirms kaitējuma nodarīšanas, vai, ja tas nav vai nav pilnībā iespējams vai nav adekvāti, samaksājot atbilstīgu atlīdzinājumu naudā.

Konkrētajā gadījumā abas pret pieteicēju ierosinātās administratīvo pārkāpumu lietas ir izbeigtas, tātad ir atjaunots iepriekšējais stāvoklis. Tādēļ papildus atlīdzinājums pieteicējai pienāktos tikai tad, ja pastāvētu kādas īpaši būtiskas un ar iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu nenovēršamas pieteicējas morālas ciešanas.

Pieteicēja norāda, ka Ls 5000 morālā kaitējuma atlīdzinājums viņai pienākas sakarā ar policijas darbinieku *V.V.* un *N.B.* rīcību, nepamatoti sastādot administratīvo pārkāpumu protokolus un inkriminējot viņai administratīvos pārkāpumus. Administratīvo pārkāpumu lietas pret pieteicēju tika uzsāktas nepamatoti un tas pieteicējai dod tiesības uz atlīdzinājumu.

Apgabaltiesa uzskata, ka minētie apstākļi nav atzīstami par īpašām ciešanām. Tā kā administratīvā pārkāpuma lieta par LAPK 176.pantā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu tika izbeigta 2004.gada 16.septembrī, pieteicēja par vainīgu šā pārkāpuma izdarīšanā bija atzīta ļoti īsu laika posmu. Savukārt par LAPK 175.pantā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu pieteicēja vispār netika sodīta, viņai par to tika sastādīts tikai administratīvā pārkāpuma protokols, bet pēc tam ar tiesneses 2004.gada 1.novembra lēmumu lietvedība šajā lietā tika izbeigta. No minētā apgabaltiesa secina, ka ar lietvedības izbeigšanu abās lietās ir izpildīts atlīdzināšanas pienākums, pilnībā atjaunojot stāvokli, kāds pastāvēja pirms administratīvo pārkāpumu protokolu sastādīšanas un pieteicējas sodīšanas. Apgabaltiesa uzskata, ka abu lietu izbeigšana pati par sevi pieteicējai ir sniegusi morālu gandarījumu. Ņemot vērā arī to, ka tiesa policijas darbinieku rīcību pieteicējas un *G.Z.* īpašumā 2004.gada 20.jūlijā vērtē kā tiesisku, prasījums par morālā kaitējuma atlīdzinājumu ir noraidāms.

[13] Pirmās instances tiesa pieteicējas prasījuma daļā par *G.Z.* saukšanu pie administratīvās atbildības par LAPK 176.pantā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu izbeigusi tiesvedību, jo secinājusi, ka pieteicējai nav subjektīvo tiesību vērsties tiesā ar šādu prasījumu. Apgabaltiesa šim secinājumam nepiekrīt.

LAPK 176.pants paredz administratīvo atbildību par patvarību, tas ir, par kādas darbības izdarīšanu patvaļīgi, apejot likumā noteikto kārtību, ja šī patvarība nav saistīta ar ievērojama zaudējuma nodarīšanu. LAPK 261.panta pirmā daļa noteic, ka cietušais ir persona, kurai ar administratīvo pārkāpumu ir nodarīts morāls, fizisks vai mantisks kaitējums un kura administratīvā pārkāpuma lietā ir izteikusi lūgumu atzīt to par cietušo. LAPK divdesmit pirmā nodaļa nosaka, ka cietušais ir viena no personām, kas piedalās administratīvā pārkāpuma lietā. Saskaņā ar LAPK 279.pantu lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā var pārsūdzēt persona, par kuru tas pieņemts, kā arī cietušais.

No pieteicējas 2004.gada 3.augusta iesnieguma policijai (lietas 1.sējuma

15.lapa) izriet, ka *G.Z.* pieteicējas ieskatā izdarīja administratīvo pārkāpumu, kura rezultātā pieteicēja cieta, tāpēc pieteicēja lūdza *G.Z.* saukt pie administratīvās atbildības.

LAPK 238.[1] panta ceturtā daļa (redakcijā, kas ir spēkā kopš 2007.gada 21.jūnija un kas sākotnēji bija ietverta šī panta trešajā daļā) noteic, ka iestādes lēmumu atteikties uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā var pārsūdzēt administratīvajā rajona tiesā. Administratīvās rajona tiesas lēmums ir galīgs.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa secina, ka pieteicējai ir subjektīvās tiesības lūgt tiesu izvērtēt iestādes atteikumu uzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību pret *G.Z.* Pieteicējas tiesības vērsties tiesā ar šādu prasījumu izriet nevis no tā, ka viņai būtu tiesības pieprasīt, lai *G.Z.* tiktu administratīvi sodīta, bet gan tāpēc, ka viņa var būt cietusi iespējamā administratīvā pārkāpuma rezultātā. Tāpēc spriedums ir atceļams daļā, kurā izbeigta tiesvedība par *G.Z.* saukšanu pie administratīvās atbildības un lieta šajā daļā nododama jaunai izskatīšanai Administratīvajai rajona tiesai.

[14] Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa pamatoti 2010.gada 25.februāra spriedumā no jauna vērtēja visus pieteikumā ietvertos prasījumus, jo ar Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 28.aprīļa lēmumu lietā sākotnēji taisītais Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 28.februāra spriedums pilnībā tika atcelts. Ar Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 3.novembra lēmumu šis apgabaltiesas lēmums tika atstāts negrozīts. Līdz ar to nav pamatots pieteicējas viedoklis, ka Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 28.februāra spriedums kādā daļā būtu stājies spēkā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.[14] pantu, Administratīvā procesa likuma 93.panta ceturto daļu, 307.pantu, 309.pantu, 303.panta otro daļu, 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo un otro daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt *I.G.* pieteikumu par Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas darbinieku 2004.gada 20.jūlija rīcības īpašumā */adrese/*, atzīšanu par prettiesisku un Ls 5000 morālā kaitējuma atlīdzinājumu.

Atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 25.februāra spriedumu daļā, kurā izbeigta tiesvedība par Rīgas domes Rīgas pašvaldības policijas darbinieku sodīšanu.

Atcelt Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 25.februāra spriedumu daļā, kurā izbeigta tiesvedība par *G.Z.* saukšanu pie administratīvās atbildības, un lietu šajā daļā nodot jaunai izskatīšanai Administratīvajai rajona tiesai.

Daļā, kurā atstāts negrozīts Administratīvās rajona tiesas spriedumā ietvertais lēmums par tiesvedības izbeigšanu, spriedumu var pārsūdzēt

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā desmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot blakus sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā. Pārējā daļā spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja *(paraksts)* I.Amona

Tiesneses *(paraksts)* S.Liniņa

(paraksts) L.Vīnkalna

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese I.Amona
Rīgā 2011.gada 21.janvārī